

Zbirka odločb sodne prakse

Zadeva C-617/10

**Åklagaren
proti
Hansu Åkerbergu Franssonu**

(Predlog za sprejetje predhodne odločbe, ki ga je vložilo Haparanda tingsrätt)

„Listina Evropske unije o temeljnih pravicah — Področje uporabe — Člen 51 — Izvajanje prava Unije — Kaznovanje ravnanj, ki ogrožajo lastni vir Unije — Člen 50 — Načelo ne bis in idem — Nacionalna ureditev, ki zajema dva ločena postopka, upravnega in kazenskega, za sankcioniranje istega protipravnega ravnanja — Združljivost“

Povzetek – Sodba Sodišča (veliki senat) z dne 26. februarja 2013

1. *Vprašanja za predhodno odločanje — Pristojnost Sodišča — Meje — Predlog za podajo razlage Listine Unije o temeljnih pravicah — Nacionalna ureditev, pri kateri je podana navezna okoliščina s pravom Unije — Pristojnost Sodišča*

(člen 267 PDEU; Listina Evropske unije o temeljnih pravicah, člen 51(1))

2. *Temeljne pravice — Listina Evropske unije o temeljnih pravicah — Področje uporabe — Nacionalna ureditev, pri kateri je podana navezna okoliščina s pravom Unije — Ureditev, ki sankcionira kršitev določb prava Unije — Ravnanje države članice, ki ni v celoti urejeno s tem pravom — Uporaba listine in nacionalnih standardov varstva temeljnih pravic*

(člen 325 PDEU; Listina Evropske unije o temeljnih pravicah, člen 51(1); direktivi Sveta 77/388, člena 2 in 22, in 2006/112, členi 2, 250(1) in 273)

3. *Temeljne pravice — Načelo ne bis in idem — Kumulacija kazenskih in upravnih sankcij za isto protipravno ravnanje — Davčna zatajitev — Kršitev tega načela — Neobstoj*

(Listina Evropske unije o temeljnih pravicah, člen 50)

4. *Vprašanja za predhodno odločanje — Pristojnost Sodišča — Meje — Splošna ali hipotetična vprašanja — Vprašanje, ki je glede na predmet spora v glavni stvari abstraktno in povsem hipotetično — Nedopustnost*

(člen 267 PDEU)

5. *Temeljne pravice — Evropska konvencija o človekovih pravicah — Razmerje med konvencijo in pravilom nacionalnega prava — Razmerje, ki ne spada na področje uporabe prava Unije*

(člen 6(3) PEU; Listina Evropske unije o temeljnih pravicah, člen 52(3))

6. *Pravo Evropske unije — Primarnost — Sodna praksa, ki omejuje obveznost, da se ne uporabi določba, ki je v nasprotju z Listino Evropske unije o temeljnih pravicah — Nedopustnost*

(člen 267 PDEU; Listina Evropske unije o temeljnih pravicah)

1. Področje uporabe Listine Evropske unije o temeljnih pravicah je glede ravnanja držav članic opredeljeno v njenem členu 51(1), v skladu s katerim se določbe Listine uporabljajo za države članice samo, ko izvajajo pravo Unije. Temeljne pravice, ki jih zagotavlja pravni red Unije, se namreč uporabljajo v vseh položajih, ki jih ureja pravo Unije, ne pa v drugih položajih.

Zato Sodišče glede na Listino ne more presojati nacionalne ureditve, ki ne spada v okvir prava Unije. Če pa, nasprotno, taka nacionalna ureditev spada na področje uporabe tega prava, mora Sodišče, ki mu je predložen predlog za sprejetje predhodne odločbe, podati vse elemente razlage, ki jih nacionalno sodišče potrebuje za presojo skladnosti te ureditve s temeljnimi pravicami, katerih spoštovanje zagotavlja.

(Glej točki 17 in 19.)

2. Kadar se od sodišča države članice zahteva preizkus, ali je nacionalna določba ali ukrep, s katerim se v položaju, v katerem ravnanje držav članic ni v celoti določeno v pravu Unije, izvaja to pravo v smislu člena 51(1) Listine, skladna s temeljnimi pravicami, nacionalni organi in sodišča lahko uporabijo nacionalne standarde glede varstva temeljnih pravic, če ta uporaba ne ogrozi ravni varstva iz Listine, kot jo razlaga Sodišče, niti ne posega v primarnost, enotnost in učinkovitost prava Unije. Zato imajo nacionalna sodišča, kadar morajo razlagati določbe Listine, v skladu s členom 267 PDEU možnost oziroma, glede na okoliščine, obveznost predložitve predloga za sprejetje predhodne odločbe v odločanje Sodišču.

Davčne globe in kazenski pregon zaradi davčne zatajitve, zaradi neresničnosti informacij, podanih v zvezi z davkom na dodano vrednost, pomenijo izvajanje členov 2, 250(1) in 273 Direktive 2006/112 o skupnem sistemu davka na dodano vrednost (prej člena 2 in 22 Šeste direktive) ter člena 325 PDEU in torej prava Unije v smislu člena 51(1) Listine Evropske unije o temeljnih pravicah.

Dejstvo, da nacionalna ureditev, ki je podlaga za te davčne globe in kazenski pregon, ni bila sprejeta zaradi prenosa Direktive 2006/112, ne izpodbije te ugotovitve, saj je uporaba te ureditve namenjena sankcioniranju kršitev določb te direktive in torej izpolnjevanju obveznosti, ki jo Pogodba nalaga državam članicam, in sicer, da učinkovito sankcionirajo ravnanja, ki škodijo finančnim interesom Unije.

(Glej točke od 27 do 30.)

3. Načelo *ne bis in idem* iz člena 50 Listine Evropske unije o temeljnih pravicah ne nasprotuje temu, da država članica za ista dejanja nespoštovanja obveznosti prijavljanja podatkov v zvezi z davkom na dodano vrednost zaporedno naloži davčno sankcijo in kazensko sankcijo, če prva sankcija ni kazenskopravne narave, kar preveri nacionalno sodišče.

Zaradi zagotavljanja pobiranja vseh prihodkov iz naslova davka na dodano vrednost in tako zaradi varstva finančnih interesov Unije imajo namreč države članice svobodo pri izbiri sankcij, ki se uporabijo. Te so lahko torej v obliki upravnih sankcij, kazenskih sankcij ali njihove kombinacije. Le kadar je davčna sankcija kazenskopravna v smislu člena 50 Listine in je postala pravnomočna, ta določba nasprotuje temu, da se zaradi istih dejanj zoper isto osebo sproži kazenski pregon.

Za presojo kazenskoopravne narave davčnih sankcij so upoštevna tri merila. Prvo merilo je pravna opredelitev kršitve v nacionalnem pravu, drugo je narava kršitve, tretje pa je vrsta in teža sankcije, ki se lahko izreče kršitelju.

(Glej točke 34, 35, 37 in točko 1 izreka.)

4. Glej besedilo odločbe.

(Glej točke od 40 do 42.)

5. Pravo Unije ne ureja razmerij med Evropsko konvencijo o varstvu človekovih pravic in pravnimi redi držav članic in tudi ne določa posledic, ki jih mora izpeljati nacionalno sodišče, kadar je podano nasprotje med nacionalnim pravnim pravilom in pravicami, ki jih zagotavlja ta konvencija.

Čeprav so, kot potrjuje člen 6(3) PEU, temeljne pravice, ki jih zagotavlja Evropska konvencija o človekovih pravicah, kot splošna načela del prava Unije in čeprav člen 52(3) Listine Evropske unije o temeljnih pravicah določa, da imajo pravice, ki jih vsebuje in ki ustrezajo pravicam, zagotovljenim v Evropski konvenciji o človekovih pravicah, enako vsebino in obseg, kot ju določa ta konvencija pa slednja, dokler Unija ne postane njena pogodbenica, ni pravni instrument, ki bi bil formalno vključen v pravni red Unije.

(Glej točko 44 in točko 2 izreka.)

6. Pravo Unije nasprotuje sodni praksi, ki obveznost nacionalnega sodišča, da ne uporabi nobene določbe, ki je v nasprotju s temeljno pravico, ki jo zagotavlja Listina Evropske unije o temeljnih pravicah, pogojuje s tem, da je to nasprotje jasno razvidno iz besedila Listine ali z njo povezane sodne prakse, saj nacionalnemu sodišču odvzema pristojnosti, da bi celovito, po potrebi ob sodelovanju s Sodiščem, preizkusilo združljivost te določbe s to listino.

Učinek take prakse je namreč zmanjšanje učinkovitosti prava Unije s tem, da se sodišču, pristojnemu za uporabo tega prava, odreče možnost, da ob tej uporabi stori vse potrebno, da se ne uporabijo nacionalne zakonske določbe, ki bi lahko ovirale polni učinek predpisov Unije.

(Glej točki 46 in 48 ter točko 3 izreka.)